

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

3ENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
I KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 46/06

30 maja 2006 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych C-317/04 i C-318/04

*Parlament Europejski / Rada Unii Europejskiej
oraz Parlament Europejski / Komisja Wspólnot Europejskich*

TRYBUNAŁ STWIERDZIŁ NIEWAŻNOŚĆ DECYZJI RADY DOTYCZĄCEJ ZAWARCIA POROZUMIENIA MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ A STANAMI ZJEDNOCZONYMI AMERYKI W SPRAWIE PRZETWARZANIA I PRZEKAZYWANIA DANYCH OSOBOWYCH ORAZ DECYZJI KOMISJI DOTYCZĄCEJ ODPOWIEDNIEGO POZIOMU OCHRONY TYCH DANYCH

Ani decyzja Komisji stwierdzająca odpowiedni poziom ochrony tych danych w Stanach Zjednoczonych, ani decyzja Rady zatwierdzająca zawarcie porozumienia o ich przekazywaniu do tego kraju nie zostały oparte na właściwej podstawie prawnej.

Wskutek ataków terrorystycznych z 11 września 2001 r. Stany Zjednoczone wydały przepisy zobowiązujące przewoźników lotniczych realizujących połączenia do, z lub przez terytorium Stanów Zjednoczonych do udzielenia władzom amerykańskim dostępu drogą elektroniczną do danych zawartych w ich systemach rezerwacji i kontroli wylotów, zwanych Passenger Name Records (PNR).

Uznawszy, iż przepisy te mogą znajdować się w sprzeczności z ustawodawstwem Wspólnoty i państw członkowskich w zakresie ochrony danych, Komisja podjęła negocjacje z władzami amerykańskimi. Po zakończeniu tych negocjacji Komisja wydała w dniu 14 maja 2004 r. decyzję¹ (decyzja o odpowiedniej ochronie), stwierdzającą, że biuro cel i ochrony granic Stanów Zjednoczonych (United States Bureau of Customs and Border Protection, CBP) zapewnia odpowiedni poziom ochrony danych PNR przekazywanych ze Wspólnoty. W dniu 17 maja 2004 r. Rada wydała decyzję² zatwierdzającą zawarcie porozumienia pomiędzy

¹ Decyzja Komisji 2004/535/WE z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie odpowiedniej ochrony danych osobowych zawartych w Passenger Name Record (PNR) pasażerów lotniczych przekazywanych do Biura Celnego i Ochrony Granic Stanów Zjednoczonych (Dz.U. L 235, str. 11).

² Decyzja Rady 2004/496/WE z dnia 17 maja 2004 r. w sprawie zawarcia Porozumienia pomiędzy Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie przetwarzania i przekazywania danych dot. nazwy rekordu pasażera (PNR) przez przewoźników lotniczych do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi w sprawie przetwarzania i przekazywania do CBP przez przewoźników lotniczych mających siedzibę na terytorium państw członkowskich Wspólnoty danych PNR. Porozumienie to zostało podpisane w Waszyngtonie w dniu 28 maja 2004 r. i weszło w życie tego samego dnia.

Parlament Europejski wniósł do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich o stwierdzenie nieważności decyzji Rady (sprawa C-317/04) i decyzji o odpowiedniej ochronie (sprawa C-318/04), zarzucając w szczególności, że decyzja o odpowiedniej ochronie została wydana ultra vires (z przekroczeniem kompetencji), że art. 95 WE³ nie stanowi właściwej podstawy prawnej do wydania decyzji zatwierdzającej zawarcie porozumienia oraz że w obu przypadkach naruszone zostały prawa podstawowe.

Na poparcie żądań Parlamentu do sprawy przed Trybunałem przystąpił w charakterze interwenienta, po raz pierwszy od powołania tego urzędu, Europejski Inspektor Danych Osobowych.

W wyroku z dnia dzisiejszego Trybunał stwierdził nieważność obu decyzji.

W kwestii decyzji o odpowiedniej ochronie

Trybunał zbadał po pierwsze, czy Komisja miała prawo przyjąć za podstawę prawną decyzji o odpowiedniej ochronie dyrektywę 95/46/WE⁴. Przypomniawszy w tym względzie, że art. 3 ust. 2 dyrektywy wyklucza z jej zakresu stosowania przetwarzanie danych osobowych w zakresie działalności nie wchodzącej w zakres zastosowania prawa wspólnotowego oraz, w każdym razie, przetwarzanie do celów bezpieczeństwa publicznego, obronności, bezpieczeństwa państwa oraz działań państwa w zakresie prawa karnego.

Jak wynika z decyzji o odpowiedniej ochronie, zobowiązania w zakresie przekazywania danych mają źródło w przepisach amerykańskich, dotyczących między innymi zwiększenia bezpieczeństwa, Wspólnota w pełni popiera Stany Zjednoczone w walce z terroryzmem, a dane PNR mają być wykorzystywane wyłącznie w celu zapobiegania i zwalczania terroryzmu oraz przestępczości związanej z terroryzmem oraz innych groźnych przestępstw, w tym przestępczości zorganizowanej. W związku z tym przekazywanie danych PNR do CBP **jest przetwarzaniem do celów bezpieczeństwa publicznego oraz działań państwa w zakresie prawa karnego.**

O ile rzeczywiście dane PNR są początkowo gromadzone przez towarzystwa lotnicze w ramach działalności podlegającej prawu wspólnotowemu, to jest sprzedaży biletów lotniczych upoważniających do skorzystania z usługi, o tyle przetwarzanie stanowiące przedmiot decyzji o odpowiedniej ochronie ma zupełnie odmienny charakter. **Decyzja ta nie dotyczy bowiem przetwarzania danych niezbędnego w celu świadczenia usługi, lecz uznawanego za niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz w celach zwalczania przestępczości.**

Stanów Zjednoczonych, Biura Cel i Ochrony Granic (Dz.U. L 183, str. 83 i sprostowanie Dz.U. 2005, L 255, str. 168).

³ Postanowienie to dotyczy zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w celu ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego.

⁴ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281, str. 31).

Okoliczność, że dane PNR zostały zgromadzone przez podmioty prywatne w celach gospodarczych oraz że to te podmioty dokonują ich przekazania do państwa trzeciego nie stoi na przeszkodzie uznaniu tej czynności za przetwarzanie wyłączone z zakresu zastosowania dyrektywy. **Przekazanie to odbywa się bowiem w ramach ustanowionych przez władze publiczne i mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.**

Trybunał uznał więc, że decyzja o odpowiedniej ochronie nie mieści się w zakresie zastosowania dyrektywy, gdyż dotyczy rodzaju przetwarzania danych osobowych wyłączonego z tego zakresu. W związku z powyższym Trybunał stwierdził nieważność decyzji o odpowiedniej ochronie. Rozpatrywanie pozostałych zarzutów Parlamentu okazało się zbędne.

W kwestii decyzji Rady

Trybunał stwierdził, że art. 95 WE, w związku z art. 25 dyrektywy ⁵, **nie może stanowić podstawy kompetencji Wspólnoty do zawarcia omawianego porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi.** Porozumienie to ma bowiem za przedmiot tę samą czynność przekazywania danych, co decyzja o odpowiedniej ochronie, a więc rodzaj przetwarzania danych wyłączony z zakresu stosowania dyrektywy. **W związku z tym Trybunał stwierdził nieważność decyzji Rady zatwierdzającej zawarcie porozumienia i nie uznał za konieczne rozpatrywać pozostałych zarzutów Parlamentu.**

W kwestii ograniczenia skutków wyroku

Porozumienie pozostaje w mocy przez 90 dni od jego wypowiedzenia, więc Trybunał, ze względów bezpieczeństwa prawnego i ochrony zainteresowanych pasażerów, postanowił utrzymać w mocy skutki decyzji o odpowiedniej ochronie do dnia 30 września 2006 r.

⁵ Przepis ten należy do rozdziału IV dyrektywy, dotyczącego przekazywania danych osobowych do państw trzecich.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : wszystkie

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-317/04>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053

Zdjęcia z uroczystego posiedzenia dostępne będą na EbS „Europe by Satellite”, serwisie prowadzonym przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Prasy i Komunikacji
L-2920 Luksemburg, Tel : (00352) 4301 35177, Faks : (00352) 4301 35249

lub B-1049 Bruksela, Tel : (0032) 2 2964106, Faks : (0032) 2 2965956